

være godt nok, at de private selv begynde, men det er ikke godt nok, at de straks kaste det over paa Staten; det er ikke Staten, der skal drive det, Foreningen bliver jo saa kun Forvalter af Statens Penge. Det synes nok, at man er ligesom ved at saa Djene op derfor, at vi ere i den Henseende komne noget for vidt. Jeg vil dog ønske, at man tager lidt Hæb i Selsene, skønt jeg saa godt som nogen erkender, at vore Næringsveje trænge til Støtte, men man kan heller ikke sige andet end, at der er et stort fremfærdt i den Henseende. Jeg skal saaledes nævne, at i Aarene 1877—82 vare Udgifterne til Indenrigsministeriet gennemsnitlig kun 2,019,641 Kr. Paa det foreliggende Forslag, som vi her have til Behandling, ere de ikke mindre end 6,660,312 Kr. de ere altsaa forstørrede 3 Gange, det er jo ret godt. Det ærede 9de kongevalgte Landsstingsmand (Steffensen) slog jo lidt paa, skønt han sagde, at han ikke havde noget derimod, at Udgifterne til Landvæsenet vare forøgede meget betydelig, men han syntes, at man var i samme Grad kneben over for Industrien. I den Henseende kan jeg ikke give den ærede kongevalgte Landsstingsmand Ret. Det ærede Medlem maa jo erkende, og erkender selvfølgelig, at Landbruget er vort Hovedhæver. Han maa jo fremdeles erkende, at der gives i rigeligt Maal Bevillinger til de tekniske Skoler, og ikke alene til Bygningerne, man giver jo med rind Haand, uden Smaalighed $\frac{1}{3}$ af, hvad Bygningen koster, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det er i Virkeligheden nær ved det halve — man giver ogsaa ellers i rigt Maal til Driften af de tekniske Skoler og ligesaa til Realskolerne. Det er jo altsammen Ting, som væsentlig komme Købstæderne til gode. Han nævnte et enkelt Eksempel paa, at han syntes, man havde været noget knap; ja han nævnte et Par Eksempler. Han nævnte saaledes, at man kun havde givet 5,000 Kr. til Centralbestyrelsen for Industri og Haandværk. Men jeg maa dog minde den ærede Landsstingsmand om, at de ikke selv give mer til deres almindelige Bestyrelsesomkostninger; der er dog vel nogen Rimelighed i, at vi her netop med det for Dje ikke skulle gaa videre end at støtte private Foreninger med mere, end de i det mindste selv gøre. Det er den Streg, Folketinget nu vil holde, at der ikke er nogen Grund til her fra Rigsdagens Side at gaa videre. Med Henhyn til Skomagerekolen vil jeg sige, at den jo i Virkeligheden fik en Forhøjelse af 500 Kr. Med Henhyn til Garvelaboratoriet er det blevet oplyst, at Garverne ikke synes at have godt Raad til selv at give mere, men det er

tillige oplyst, at de i Grunden give meget lidt, de sige, de skulle bruge deres Penge til andre Ting. Det er meget muligt, men det er ogsaa en egen Ting af en privat Forening at oprette et Laboratorium og saa straks kaste det over paa Staten. Det er ikke, fordi det i og for sig har megen Betydning, — og jeg vil sige til den ærede kongevalgte Landsstingsmand, at dersom jeg havde haft nogen Indflydelse derpaa, vilde jeg have givet dem det, saa det er ikke, fordi jeg er imod hans Synsmaade, — men jeg betoner kun det, at jeg tror ikke, man kan slage over, at Bevillingerne ere for smaa.

Med det samme jeg er ved den ærede Indenrigsministers Budget — jeg har allerede nævnt, at jeg for min Part er tilfreds dermed, og i det hele er det et Budget, som jeg tror, man kan være fornøjet med — vil jeg sige, at der er gjort ikke saa lidt fra Statens Side ad den for antydede socialistiske Vej, at Næringsvejene skulle understøttes, at det er Statens almindelige Pligt at understøtte de forskellige Samfundsgrene. Naar jeg nævnte den store Sum paa den ærede Indenrigsministers Budget, saa er deri selvfølgelig ikke indbefattet, hvad der hører til Postvæsenet og Jærnbanevæsenet. Jeg ønsker derfor at sige et Par Ord om Jærnbanevæsenet — det ligger ogsaa under hans Forvaltning. Ved 2den Behandling nedsatte Folketinget Bevillingen til Jærnbanedriften med ca. 400,000 Kr., men ved 3dje Behandling er det kommet op igen, skønt jeg, endogaa rigelig med 400,000 Kr., saa Balancen — selv om jeg tager Henhyn til, at den fæltteste Bane er overgaaet til § 6, saa at vi altsaa ikke have Forrentningen paa § 26, — ikke er bedre, end da Budgettet kom til Folketinget; det er nøjagtig det oprindelige Budget. Men det ligger som sagt i, at de fæltteste Baner ere overførte, og tillige i, at Løgstørbanen skal aabnes, hvis Drift næppe kan bære sig, særlig i Begyndelsen. Jeg er for Resten ikke uden Betænkelighed ved de store Medsættelser. Folketinget har gjort, jeg er i og for sig ingen Ynder af, at man er altsfor knap der, og jeg skal sige hvorfor. Det var ikke saa meget Personellet, skønt man bestaar det noget, men det var særlig paa Materiellet, det var paa Kul, Olie, forskellige Udbedringer af Stationerne o. s. v., at man knappede af. Jeg frygter nemlig for, at denne Medsættelse af Udgifterne ved Driften skal have en Følge, og det er den, at det skal gaa ud over de mindre frugtbare Egne, og jeg har god Grund til at nære denne Frygt. Jeg vil sige til den ærede Indenrigsminister, med hvem jeg ellers